

داگروتیپ) به فرانسوی daguerreotype

نخستین روش موفق در ثبت عکس‌های دائمی و استفاده تجاری از عکاسی است. در این روش، به صفحه نقره‌ای مدتی بخار ید داده تا قشر نازکی از ید دور صفحه‌ای آن قرار گیرد. سپس این صفحه را در دوربین گذاشته و عکسبرداری می‌کنند. این روش را لوئی داگر، مخترع و عکاس فرانسوی در سال 1837 میلادی اختراع کرد.

طرز تهیه داگروتیپ به‌طوری که لوئی داگر شرح داده چنین است:

1. یک صفحه نازک نقره را روی صفحه کلفت‌تری از مس، لحیم می‌کنیم.
 2. سطح نقره را صیقل می‌دهیم تا کاملاً براق شود.
 3. صفحه نقره را در تاریکی در تماس با بخار ید قرار می‌دهیم تا نسبت به نور حساس شود.
 4. لوحه آماده شده را در تاریکی در یک شاسی محفوظ از نور قرار می‌دهیم و شاسی را در دوربین می‌گذاریم.
 5. دوربین را روی سه‌پایه نصب می‌کنیم و در آفتاب به طرف هر شیئی که مایل باشیم قرار می‌دهیم.
 6. در عدسی را بین 15 تا 30 دقیقه باز نگاه می‌داریم.
- تصویر پنهانی را که روی لوحه ضبط شده است، طی مراحل زیر ظاهر و ثابت می‌کنیم:
1. لوحه را در یک کابینت به صورت مایل (زاویه 45 درجه) روی ظرفی قرار می‌دهیم که در آن مقداری جیوه را از زیر به کمک چراغ الکلی گرم کرده و به حرارت 65 درجه سانتیگراد رسانده‌ایم.
 2. لوحه را به دقت زیر نظر می‌گیریم تا تصویر که از چسبیدن ذرات جیوه به نقره نور دیده پدید می‌آید، کاملاً قابل رویت شود.
 3. لوحه را در آب سرد فرو می‌بریم تا سطح آن سخت شود.
 4. لوحه را در آب نمک (بعدها محلول ضعیف هیپوسولفیت سدیم) فرو می‌بریم تا تصویر ثابت شود.
 5. لوحه را اکنون کاملاً می‌شوئیم تا عمل ثبوت متوقف شود.
- داگروتیپ تصویر مثبتی بود که طی یک عمل در دوربین به صورت برعکس، همچون تصویری که در آینه دیده می‌شد، پدید می‌آمد. بیننده لوحه را در دست خود قدری می‌چرخاند تا زاویه تابش نور آن را به حداکثر وضوح برساند و در این حال اولین نکته‌ای که جلب توجه می‌کرد کثرت جزئیات ضبط شده در عکس بود.

اولین داگروتیپ در ایران

کمی پس از معرفی دستگاه داگروتیپ به اروپا 1839، نیکلای یکم روسیه، تزار روسیه و ملکه ویکتوریای بریتانیا هر کدام یک نمونه آن را به محمد شاه قاجار هدیه دادند. نخستین کسی که مأمور بهره برداری از این دستگاه‌ها شد ژول ریشار فرانسوی بود و در آن زمان عکس‌هایی گرفت که متأسفانه هیچ‌کدام از آن‌ها به دست ما نرسیده است. ملک قاسم میرزا، فرزند فتحعلی شاه نیز در تبریز به این روش عکس‌برداری کرده که در واقع تنها عکسی که به دست ما رسیده، از اوست.